

ZPRAVODAJ

z Příbyslavic a Radoškova

Šesté vydání 12/2017-1/2018
Vychází 30. listopadu 2017

Milé čtenářky, milí čtenáři,

jak je naším dobrým zvykem, přinášíme vám poslední letošní číslo zpravodaje těsně před začátkem adventu. Načasování má ryze praktický důvod – chceme vás pozvat na již tradiční příbyslavické události předvánoční doby, které započnou hned o 1. adventní neděli rozsvěcením vánočního stromku s živým betlémem a budou pokračovat vánoční besídkou mateřské školy. Tentokrát si na ní můžete zazpívat vánoční koledy s rosickými Dudáky Tryhuky (manžely Lucíí a Ondřejem Tryhukovými), jejichž umění ovládat prastarý nástroj zaujalo i celostátní média a zaznívá na nejrůznějších moravských i zahraničních folklorních festivalech a slavnostech. Hned v sobotu vás pak zve Chasa na Mikulášskou zábavu na Salajce a před třetí adventní nedělí si opět přijdou na své příznivci

zabijačkových pochoutek, které pro ně připraví příbyslavičtí hasiči.

Kromě výše uvedeného vám články Ivana Varmuži připomenou veřejné zasedání zastupitelů i Podzimní Radoškování, dozvíte se o plánovaném rozvoji naší obce z pravidelného příspěvku paní Pavlů a nakonec vás s potěšením upozorňuji na článek paní Rafaelové, který téma historie Židů v Příbyslavicích otevírá před lednovou přednáškou slečen Denisy Palátové a Veroniky Hotárkové, jež se svým pátráním po osudech místních Židů připojují k projektu Zmizelí sousedé, na němž se již deset let podílejí žáci a studenti celé republiky.

Přeji vám, abyste si adventní události užili s radostí a klidem

Zuzana Kozlová

ZPRÁVY Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELŮ

V současné době probíhá v Příbyslavicích a v Radoškově výstavba šesti sběrných míst pro tříděný odpad. Tato místa jsou umístěna v Otmarově, ve spodní části obce u garáží, u Salajky, pod školkou na ulici Dlouhá a v Radoškově u točny autobusů a v centru obce nad studnou. Sběrná místa jsou určena pro čtyři až šest kontejnerů. Na základě výběrového řízení byla pro realizaci stavby vybrána firma BalaSTAV, Drásov.

V minulých dnech došlo k výlovu a vypuštění obecního rybníka, což je prvním krokem nutným pro jeho revitalizaci, která bude hrazena z obecního rozpočtu. Kromě toho, že je rybník jednou z mála dominant obce, je nutné o něj pečovat a udržovat ho v dobrém stavu také proto, že slouží jako požární nádrž. Po vyschnutí dna bude následovat odběr vzorků sedimentů a jejich analýza. Na jejím základě bude rozhodnuto, jakým způsobem bude možné s odbagrovanými sedimenty naložit. Odběry vzorků a následné práce jsou plánovány na jaro příštího roku.

Na zasedání Zastupitelstva Obce Příbyslavice, konaném dne 12. 10. 2017, byla schválena Obecně

závazná vyhláška Obce Příbyslavice č. 2/2017 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Sazba poplatku zůstává nezměněna, tj. ve výši 350,- Kč za poplatníka za rok. Od poplatku se mimo jiné osvobozují:

- fyzické osoby od osmdesáti let,
- vlastníci nemovitostí umístěných mimo intravilán obce, pro které nelze celoročně uvedený systém zajišťovat a fyzické osoby trvale žijící v těchto nemovitostech (konkrétně se jedná o nemovitosti parcelní č. st. 67, st. 210 a st. 233, vše v k. ú. Příbyslavice u Velké Bíteše, a nemovitosti parcelní č. st. 78, st. 59, st. 56, st. 55/1, st. 72 a st. 54, vše v k. ú. Radoškova) a
- poplatníci s pobytem na území obce, kteří mají současně ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není hlášená k pobytu žádná fyzická osoba, pokud se v takové stavbě nikdo nezdržuje.

Dne 11. 11. 2017 proběhlo již druhé obnovené vítání nových občánků. Tentokrát jsme měli tu čest do života přivítat šest dětí.

S pozdravem a přáním příjemného prožití zbytku roku 2017 za zastupitele Přibyslavic

Jana Pavlů

STALO SE...

Radoškování potřetí

Již potřetí se uskutečnila akce zvaná „Podzimní Radoškování“. Její název vychází z místa konání, tedy radoškovské sokolovny, a měl by nést myšlenku setkání obyvatel obou obecních částí právě v této trochu odstrčené lokalitě. Vždyť si vzpomeňte, kdy jste Vy, občané Přibyslavic do Radoškova, naposled zavítali.

Akce je věnována sportovcům znalým stolního tenisu, avšak také dětem, jejichž marná snaha dostat papírové draky v minulých letech znamenala daleko větší námahu pro jejich rodiče, když po louce pobíhali s provázkem, aby udělali svým ratolestem alespoň malou radost. Letos dívka dorazila bez draků, možná právě po zkušenosti z let minulých, proto byly připraveny stolní hry. Ty zaujaly i dospělé, a to

skupinku návštěvníků z Brna, kteří se přidali v pozdějších hodinách a notně přispěli k družné atmosféře večera.

Turnaj byl rozlosován do dvou skupin mužů, jedna skupina dívek a mladistvých a závěr turnaje obstaral turnaj dvojic smíšených i „jednobarevných“, každý tým dle možností a sympatií. Vítězové byli odměněni mimo jiné dýněmi ze zahrádky jedné z členek Sokola. Příležitost potkat se v historické budově sokolovny využili i nespoutující „domorodci“, je to jedna z malá příležitostí v této místní části. Bylo veselo a bylo to dobré.

Ivan Varmuža

Mlčení znamená souhlas

Ve čtvrtek 12. října se opět sešlo zastupitelstvo obce, aby probralo, případně schválilo body

v programu. Bylo jich přesně třináct, pojdme si je projít a naznačit jejich dopady reálné a finanční.

Jednání vždy začíná schválením programu. Ten je dopředu připraven a prokonzultován se zastupiteli. Není však neměnný, pokud má kdokoli z účastníků námítky či návrh rozšíření programu, nechť promluví, nebo mlčí navždy. Mlčelo se.

Následuje návrh ověřovatelů zápisu z řad zastupitelů. Takový ověřovatel má důležitou kontrolní funkci. Co zaznělo na jednání, je vedeno v zápise, a to včetně bodů diskuse. V zápise musí veškeré tyto proběhlé diskuse býti zaznamenány a podepsány právě ověřovateli.

A nyní již k jednotlivým bodům – byly schváleny výjimky z plateb za svoz odpadu, které jsou jednoduše popsány v článku „Zprávy z jednání zastupitelů“ paní Pavlů. Schválena byla věcná břemena, která se týkají přípojek k soukromým pozemkům v Radoškově a Přibyslavicích. Rozpočtová opatření se tentokrát týkala dotace na pořízení vozíku za hasičský vůz, dále pak připsání více než milionové záruky na účet obce na základě reklamace provedení stavby kanalizace. Je zřejmé, že v tomto směru budou probíhat s firmou další jednání, ovšem takový obnos se vždy hodí, takže pojďme vymyslet, co s tím.

Navazují záměrně plánem úpravy rybníka, tedy jeho revitalizace a úpravy stavidla, včetně odvodu vody do potoka. Tento záměr má cenovku 1,7 milionu, ovšem může to být až 2,2 milionu korun českých, vše z obecního rozpočtu. Přítomní se shodli, že investice má smysl, do rybníka se neinvestovalo, co se pamatují, a po zprovoznění kanalizace již byl odstraněn největší

nedostatek v podobě přítoku saponátů a jiných nečistot z přepadů septiků domácností. Na rybníku proběhl výlov a jeho vypuštění. To však nese jistou limitaci v možnosti bruslení na zamrzlém rybníku. A tak padla myšlenka, zda si nenechat zřídit mobilní kluziště, například na ploše kurtů či u sokolovny. To by byla panečku paráda – led by byl udržovaný, stále zmrzlý bez nerovností, třeba by to nebylo ani tak drahé. Kde na to vzít finance? Viz výše.

Byla schválena úprava sběrných míst na tříděný odpad, firma ihned začala s realizací a na většině míst už je téměř hotovo. Cenovka: cca 915 000 Kč.

Obecní cesty v Radoškově jsou poškozené a zastupitelstvo se zavázalo sledovat jejich stav a zároveň zpracovat znalecký odhad na jejich opravu. Radoškova se týká i rušení nočního klidu hlukem, který se nese z údolí od tzv. Barbarské osady. Ta je sídlem velice zajímavé skupiny nadšenců s duchem přírody milujících lidí, ovšem dokážou býti i dost hluční. Telefonát a domluva snad postačí k rozumnému přístupu a oboustranné toleranci neotřelého životního stylu.

Další veřejné jednání proběhne v prosinci. Kromě jiných se bude schvalovat rozpočet obce, jehož návrh je již nyní zveřejněn na stránkách obce. Doporučuji pročíst. Dozvíte se, kam obec plánuje investovat peníze v příštím roce. Možná máte neotřelý nápad, který by prospěl životu v obci a peníze by se na něj našly. www.pribyslavice.net

Ivan Varmuža

HISTORICKÉ OKÉNKO

Židé v Přibyslavicích

Nastala doba adventu a naše pozornost je přirozeně zaměřena na blížící se vánoční svátky, těsně následované novoročními oslavami. Hned první měsíc nového roku ale přináší jedno výročí, na které bychom neměli zapomínat. Před 73 lety, dne 27. 1. 1945, byl osvobozen koncentrační a vyhlazovací tábor Osvětim. Na základě této události OSN později vyhlásila 27. leden jako Mezinárodní den památky obětí holocaustu. V tomto dni si lidé na celém světě připomínají nesmírné utrpení milionů nevinných obětí způsobené nepochopitelným, zrůdným běsněním 2. světové války.

O holocaustu, nacistickém systému cíleného vyvražďování převážně židovského obyvatelstva, bylo napsáno mnoho. My se podíváme na holocaust prostřednictvím příběhů konkrétních lidí, bývalých židovských obyvatel naší obce, kteří kdysi desítky let v míru a pokoji žili svoje životy v blízkém sousedství našich předků.

Samotná přítomnost Židů v Přibyslavicích je poměrně neobvyklá. Židé totiž na venkově nebydlívali, protože už od středověku jim byly k žití vykázané uzavřené části měst, tzv. ghetta. Přestože ghetta během 19. století zanikala a Židé mohli žít kdekoliv, většina si na život ve společné městské čtvrti zvykla. Dále bylo

Židům kdysi zakázáno zemědělství a vlastnictví zemědělské půdy, rovněž v provozování řemesel bývali omezeni. Proto se naučili žít se obchodem, peněžními službami, provozováním hospod apod. Když byly později zakázky zrušeny, Židé už měli svůj způsob obživy po generace navyklý a nic na něm neměnili. I proto se nadále drželi ve městech, kde nacházeli pro svoje činnosti lepší podmínky. Za pravdu nám dávají výsledky sčítání lidu pro bítešský okres z r. 1890. V naprosté většině okolních vesnic tehdy žádní Židé nežili. V Příbyslavicích sčítání zaznamenalo 14 Židů, což bylo, po městě Bíteši, nejvíce z celého okresu.

Domov v naší obci měly dvě vzájemně spřízněné židovské rodiny. Jednalo se o bratrance Adolfa a Viléma Fišerovy, oba přistěhovalé z Kroměříže. Jejich pobyt v Příbyslavicích je doložen kolem roku 1870. Ač z jedné rodiny, mezi bratřenci panoval majetkový nesoulad. Zatímco mladší Vilém vlastnil prosperující hospodu č. 18, po Salajce největší budovu ve vsi, o devět let starší Adolf žil, v dnes už zbourané, chudé chaloupce č. 27.

Do této chaloupky si Adolf přivedl nevěstu s cizokrajně znějícím jménem Jeanette Holzner, dceru židovské rodiny z Jehnic. Manželé nejprve hospodařili v č. 27, později si zřejmě finančně polepšili, protože zakoupili dům č. 21. Podle tehdejších měřítek se jednalo o honosnější dům, větší, se značnou výměrou polí. Adolf Fišer nebyl typický Žid. Živil se netradičně jako rolník, nebo-li zemědělec. Oproti sedlákům, majitelům půdy, patřili rolníci spíše k chudším vrstvám vesnického obyvatelstva. Další zvláštností je Adolfova funkce „radního“ v zastupitelstvu obce. Z titulu této funkce aktivně podporoval a prosazoval vznik sboru dobrovolných hasičů. Nebylo zvyklostí židů zapojovat se do veřejného života. Staletí opakovaných pronásledování ze strany většinové společnosti je naučilo jednoduše držet se stranou a hledět si svého. Stejně tak Židy vnímali lidé kolem nich – nevšímali si jich (v lepším případě). V Příbyslavicích vidíme situaci jinou. Adolf Fišer má nejen zájem o dění v obci, ale požívá také důvěry i úcty sousedů, což vede až k jeho návržení a zvolení do zastupitelstva.

Adolf a Jeanette přivedli na svět 11 dětí. Bylo to i na tehdejší dobu hodně. Naši předkové o těhotné ženě říkali, že je jednou nohou v hrobě, protože úmrtí při porodu nebo po něm bylo velmi časté. Jeanette Fišerová měla štěstí, všechny své porodily přežila a dožila se vysokého věku. Některé její děti však takové štěstí neměly. Hned prvorozený Ignác zemřel ve 3 měsících, osmé dítě Alois v půl roce a další Alois, narozený jako desátý, zemřel hned po porodu. Nevíme nic o synech Vilémovi a Arnoldovi. Ostatní děti Fišerovy se sice dožily dospělosti, ne vždy však radostné.

Druhorozený syn Josef se stal lékařem. S manželkou Annou a dětmi Alicí a Ernestem žil v Brně. Odtud byl jako 70letý stařec odvezen do koncentračního tábora, kde po půl roce zemřel. Stejný osud potkal i jeho ženu, dětem se však podařilo uprchnout do Ameriky. Alice tam zemřela bezdětná na TBC, Ernest měl několik dětí a jeho potomci žijí v USA dodnes. Jsou to jediní žijící pokračovatelé rodu Adolfa a Janette Fišerových.

Josefova o dva roky mladší sestra Charlotta, zvaná Lotti, se provdala za Leopolda Frische. Společně žili v Černé Hoře u Boskovic, kde se jim narodily dvě děti, Irena a Alfréd. Irena se provdala za Bedřicha Hellera a porodila rovněž dvě děti, Arnošta a Anitu. Charlotta, její manžel Leopold, syn Alfréd, dcera Irena s manželem Bedřichem, dětmi Arnoštem a teprve 10letou Anitou – ti všichni byli zavražděni nacisty v koncentračním táboře. Nikdo nepřežil. Rodinu dnes připomínají jména na památníku v Černé Hoře.

Adéla, další Fišerova dcera, se v dospělosti odstěhovala do nedaleké Náměště. Provdala se tam za místního obchodníka Juliuse Waldmana. Porodila děti Josefínu, Idu a Karla. Jednou také zažila porod mrtvého dítěte. Adéla zemřela v 57 letech, těsně před válkou, její manžel Julius ji následoval o rok později. Oba tak svým způsobem na poslední chvíli unikli nastupujícímu nacistickému zlu. Adélina prvorozená dcera Josefína se provdala za Richarda Bondiho, o 15 let staršího obchodníka z Brna. Manželům se narodila dcera Miriam. Rodina bydlela v městském domě v Brně-Žabovřeskách. Dům stojí dodnes a shodou okolností kolem něho autorka článku v dětství chodila denně do školy. Prostřední dcera Ida žila v Praze se svým mužem Otto Fabiánem, majitelem lékárny. Manžele měli dceru Adélu, narozenou až po smrti Adély Fišerové a jistě pojmenovanou na babiččinu památku. Nejmladší syn Karel zůstal svobodný a bezdětný. Také tato rodina byla celá vyvražděna. Obě dcery s manžely a dětmi, i syn Karel. Šestnáctiletá Miriam přežila v koncentračním táboře jen tři dny, dvouletá Adélka zemřela hned v den příjezdu.

Smutný osud měla i předposlední dcera Fišerových, Františka, provdaná Feinová. Zahynula v koncentračním táboře společně s 34letou dcerou Olgou.

Posledním dítětem, které spatřilo světlo světa u Fišerů v domě č. 27, byla Irma. Ve 30 letech se provdala za Emila Singera, obchodníka z Brna a měli spolu dceru Gertrudu. Emil Singer byl v Brně popraven

gestapem, jeho žena Irma a desetiletá dcera Gertruda byly o rok později odvezeny do koncentračního tábora. Obě zahynuly.

Vraťme se teď k rodičům Adolfovi a Jeanette Fišerovým z Přibyslavic. Když jejich děti dospěly a odstěhovaly se, Fišerovi dům č. 27 prodali a odešli k dceři Adéle do Náměště. Bydleli v Nádražní ulici, dnes už převážně zbourané. Oba se v poklidu dožili vysokého věku a zemřeli ještě před válkou dva roky po sobě. Byli tak uchráněni všech hrůz, které museli zažít jejich potomkové.

Tolik o přibyslavské židovské rodině Adolfa Fišera. Rodině jeho bratrance Viléma, majitele dolní hospody, se budeme věnovat příště.

Mohlo by se zdát, že dnešní výlet do historie věnovaný židovské otázce nezapadá do vánoční atmosféry kolem nás. Při bližším pohledu však vidíme zásadní souvislosti. Vždyť středem vánočního příběhu a všech tradic s ním spojených je narození děťátka v Betlémě. Kdo byl tím dítětem a kde se událost odehrála? Betlém je dodnes existující město ve státě Izrael a dítětem byl Ježíš, příslušník židovského národa.

Lenka Rafaelová

P.S. Pokud vás téma zaujalo, navštivte lednovou přednášku Rodina Fišerova, autorka Denisy Palátové a Veroniky Hotárkové, konané v rámci projektu Zmizelí sousedé.

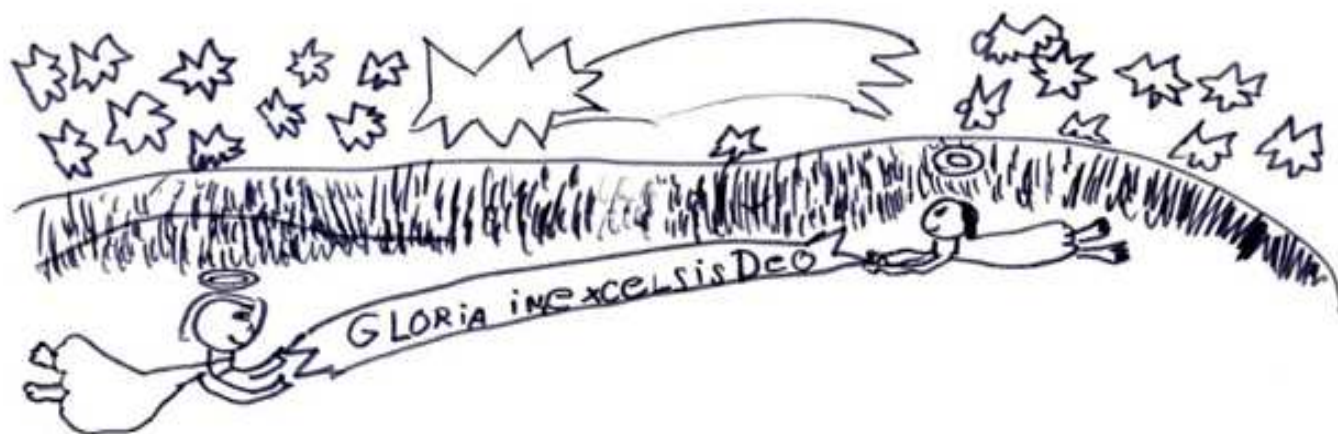
ZVEME VÁS...

ŽIVÝ BETLÉM

Staňte se na malou chvíli poutníky a připomeňte si s námi zrození Ježíška uprostřed kouzelné atmosféry vánočních svátků.

Přijďte v neděli 3. prosince v 17:00 na tenisové kurty v Přibyslavicích a zažijte s námi divadelní ztvárnění živého betléma a rozsvěcení vánočního stromku. Srdečně Vás zve Chasa Přibyslavice ve spolupráci s obcí Přibyslavice.

PŘIVÍTÁME VŠECHNY BABIČKY A DĚDEČKY, KTEŘÍ MAJÍ RÁDI KOUZLO VÁNOC V DĚTSKÉM POJETÍ. NEJEN TY, JEJICHŽ VNOUČCI NAVŠTĚVUJÍ NAŠI MŠ.

MŠ Přibyslavice ve spolupráci s firmou Tunkr, spol. s r. o., a obcí zve na vánoční besídku, která se bude konat **v pátek 8. 12. 2017 v 15:30** v sále Hasičské zbrojnice Přibyslavice.

Můžete se těšit na vystoupení dětí z MŠ Přibyslavice a společné zpívání koled za doprovodu Dudáků Tryhuků z Rosic.

Drobné občerstvení zajištěno.

CHASA PŘIBYSLAVICE, Z.S. VÁS SRDEČNĚ ZVE NA

MIKULÁŠSKOU ZÁBAVU

V SOBOTU 9.12.2017 NA SALAJCE OD 19.00

K TÁNCI A POSLECHU BUDE HRÁT SKUPINA NONSTOP

VSTUPNÉ 50 Kč, PRO MASKY VSTUP ZDARMA

SOUČASNĚ PROBĚHNE SOUTĚŽ O NEJLEPŠÍ MASKU, KTERÁ BUDE ODMĚNĚNA.

TĚŠÍME SE NA VÁS.

Vánoční domácí zabíjačka

**Sbor dobrovolných hasičů
Příbyslavice**

16. a 17. prosince 2017

Vás zve na posezení s hudbou a ochutnávku domácí zabíjačky.

16. 12. 2016 posezení v sále hasičské zbrojnice **od 15 hod.**

Občerstvení: pivo, svařák, káva, grog

Menu: polévka, ovar, pečený vrabec,
zapékané jitrnice a jelítka, guláš

Prodej produktů v neděli 17. 12. 2017 od **8.30 hod.**

Rodina Fischerova

•

Zveme Vás na přednášku, ve které se dozvíte něco o Příbyslavicích a Židech.

Vstupné je zdarma. Také na Vás bude čekat menší občerstvení.

Přednáška se koná **20. 1. 2018 v 18:00 hodin** v Příbyslavicích na hasičce.

Těší se na Vás

Denisa a Veronika.

Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje

JAK PŘEDCHÁZET POŽÁRŮM OD SVÍČEK A ZÁBAVNÍ PYROTECHNIKY

Vánoční svátky a oslavy konce roku bývají často spojeny s nárůstem požárů nezřídka způsobených neopatrností a nedbalostí člověka. Vzniku požáru se dá snadno předejít. Stačí jen znát základní pravidla.

Zásady bezpečného používání svíček

- svíčky umísťujte na stabilní nehořlavé podložky, které brání přímému kontaktu svíčky s podkladem (např. chvojím v adventním věnci, ubrusem apod.),
- svíčky umísťujte v dostatečné vzdálenosti od hořlavých materiálů, v žádném případě je nedávejte k oknům do průvanu, blízko záclon, v těsné blízkosti textilií, nenechávejte je na policičce ani na skříni,
- zapálené svíčky nenechávejte během jejich hoření bez dozoru,
- nedovolte dětem jakkoli manipulovat se zapálenou svíčkou,
- svíčky zhasněte vždy, když opouštíte domov nebo jdete spát.

Zásady bezpečného používání zábavní pyrotechniky

- pyrotechniku nakupujte výhradně ve specializovaných prodejnách, kde vám také odborně poradí s jejím použitím,
- pyrotechnika musí být opatřena certifikační značkou a návodem k použití v českém jazyce,
- nekupujte pyrotechniku s otevřeným nebo poničeným obalem,
- pyrotechniku skladujte na suchém místě, mimo dosah dětí, a v dostatečné vzdálenosti od zdroje otevřeného ohně (krby, krbová kamna, sporák, svíčky apod.),
- s pyrotechnikou manipulujte zásadně na volném prostranství, daleko od obydlí, zaparkovaných aut, keřů, kontejnerů,
- s pyrotechnikou nemiřte do oken, na lidi nebo na zvířata.

Se zábavní pyrotechnikou nesmí manipulovat nezletilé osoby bez dozoru dospělých a osoby pod vlivem alkoholu a jiných omamných látek.

Nezapomeňte, že zvukové a světelné efekty způsobené zábavní pyrotechnikou jsou velmi nepříjemné a stresující pro domácí i volně žijící zvířata. Např. po oslavách nového roku se plní útulky ztracenými zvířaty, která vyděsila právě zábavní pyrotechnika.

www.krizport.cz

CHCETE VĚDĚT VÍC?

www.chytre-blondynky.cz

Zpravodaj P+R, 6/2017, Email redakce: zpravodajpr@seznam.cz, Elektronická podoba zpravodaje na stránkách: www.pribyslavice.net, Šéfredaktorka: Zuzana Kozlová, Zástupce šéfredaktorky a grafické zpracování: Ivan Varmuža, Autoři článků: Jana Pavlů, Lenka Rafaelová, Ivan Varmuža. Zpravodaj byl vytištěn na náklady obce.